

Sygn. akt III U 997/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy L. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania L. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 17 czerwca 2013 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy L. D. prawo do emerytury w ustawowej wysokości począwszy od dnia 6 lipca 2013 r.,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 997/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 września 2013 r.

Decyzją z dnia 17 czerwca 2013 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy L. D. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227 ze zm.). Nie osiągnął wieku emerytalnego oraz nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Wprawdzie dołączył świadectwo pracy, w którym odnotowano, że pracował w warunkach szczególnych, jednak nie przedstawił dokumentu w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca L. D. w dniu 23 czerwca 2013 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca. Przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) J. w latach 1981-1999 pracował w warunkach szczególnych jako monter urządzeń parociągu. Równocześnie wskazał, że nie może ponosić odpowiedzialności za ewentualne niedokładności pracodawcy przy wystawianiu świadectwa pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowią o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r., poz. 1227 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał jedynie 25-letni staż ubezpieczeniowy oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego oraz wydania decyzji odmownej nie osiągnął wieku 60 lat oraz nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Okresu zatrudnienia w latach od 16 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r. nie potwierdził właściwym świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskodawca przedstawił wprawdzie świadectwo pracy z dnia 29 października 1999 r., z którego wynika, że pracował on na stanowisku montera urządzeń parociągu. Jednak nie określono dokładnie charakteru i stanowiska według wykazu, działu i pozycji przepisów cyt. rozporządzenia Rady Ministrów oraz przepisów resortowych. W rezultacie dokument ten nie stanowi prawidłowego środka dowodowego.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca L. D. urodzony (...) w dniu 5 czerwca 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji złożonej przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego. Wówczas przedłożył m.in. świadectwo pracy z dnia 29 października 1999 r. wystawione przez syndyka masy upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w J. w upadłości.

W pkt 8 tego świadectwa wskazano, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J. od 16 stycznia 1981 r. do 31 października 1999 r. - w okresie od 16 stycznia 1981 r. do 31 października 1999 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako monter urządzeń parociągu. Jako podstawę prawną podano Wykaz B Dział II poz. 1 pkt 12 Zarządzenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Dz. Urz. Nr 2/88).

Mimo to, decyzją z dnia 17 czerwca 2013 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, gdyż nie osiągnął wieku emerytalnego oraz nie przedstawił właściwego świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (kapitałowe):

- wniosek o kapitał początkowy z dn. 19.02.2008 r.
- świadectwo pracy z dn. 29.10.1999 r.

2. Akta organu rentowego (emerytalne):

- wniosek o emeryturę z dn. 5.06.2013 r.

- decyzja odmowna z dn. 17.06.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca L. D. z zawodu ślusarz w dniu 15 sierpnia 1972 r. podjął pracę zawodową. Został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J.. Pracował tam do 8 września 1979 r. początkowo jako ślusarz, następnie jako monter instalacji sanitarnych oraz ślusarz remontowy.

W okresie od 11 września 1979 r. do 23 kwietnia 1980 r. był zatrudniony jako ślusarz w Zakładzie Budowlano- (...) przy Wojewódzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej w P., a od 25 kwietnia 1980 r. do 31 października 1980 r. w Spółdzielni Mieszkaniowej w J..

Od 16 stycznia 1981 r. został ponownie przyjęty do pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J. na stanowisko montera urządzeń parociągu. Obowiązki montera przy obsłudze rurociągu ciepłowniczego, urządzeń i aparatury przesyłowej pary technologicznej nieprzerwanie wykonywał do 31 października 1999 r.

W czasie tego zatrudnienia wnioskodawca wykonywał swoją pracę w Kotłowni, a następnie w Rozdzielni Pary, która stanowiła część Warsztatu Hydraulicznego, a czasowo także Warsztatu Mechanicznego Zakładów (...). Okresowo, w razie potrzeby swoje obowiązki wykonywał w (...). W okresie ponad 17-letniej pracy zmieniała się także nazwa stanowiska zajmowanego przez wnioskodawcę. Oprócz montera urządzeń parociągu, był on zatrudniony także jako mechanik aparatury ciepłowniczej, monter instalacji i urządzeń sanitarnych

i przemysłowych, konserwator maszyn i urządzeń oraz hydraulik. Mimo tych różnych nazw i zmian organizacyjnych zakładu wnioskodawca faktycznie cały czas pracował przy obsłudze rurociągu ciepłowniczego oraz urządzeń przesyłowych i aparatury, które służyły do przesyłu i dozowania pary technologicznej do produkcji pasz granulowanych i płatków, suszenia zbóż oraz ogrzewania hal i budynków.

Monterzy (...) odpowiadali przede wszystkim za stan techniczny 1,5 km odcinka rurociągu ciepłowniczego od węzła podawczego przy ZPD (...)

w J.. To z ciepłowni tego zakładu dostarczano parę technologiczną o podwyższonych parametrach do Zakładów (...). Obsługa rurociągu polegała przede wszystkim na stałym usuwaniu awarii, które powstawały zwłaszcza zimną, na skutek rozszczelniania rur. Również na terenie Zakładów konieczne było bieżące usuwanie awarii, także na wysokości, a dodatkowo stałe monitorowanie urządzeń dozujących wymagane ciśnienie pary. Monterzy zatrudnieni w (...) przy suszeniu zbóż dodatkowo pracowali w wysokich temperaturach oraz przy stałym silnym, zapyleniu.

W okresie od 7 do 31 sierpnia 1997 r. wnioskodawca był przeniesiony do pracy w (...). Natomiast od 1 października 1997 r. do 30 kwietnia 1998 r. i od 1 października 1998 r. do 30 kwietnia 1999 r. otrzymał dodatkowe wynagrodzenie za pełnienie nadzoru nad pracą kotłowni oraz sieci grzewczej na terenie zakładu.

W Zakładach (...) w J. równocześnie zatrudnionych było około 20 monterów urządzeń ciepłowniczych, pracowali oni we wszystkich Wydziałach Zakładów. Na zmianie w każdym Wydziale był co najmniej jeden monter. Praca odbywała się w ruchu ciągłym, na zmiany w wymiarze 12/24 godziny. Wynagrodzenie liczone było według stawki godzinowej.

Przez cały okres zatrudnienia przełożonym wnioskodawcy był świadek R. P. (1), który pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J. od 1961 r. do 2002 r., m.in. na stanowisku mistrza w Rozdzielni Pary i Warsztatu Hydraulicznego. Natomiast brygadzystą wnioskodawcy był świadek S. G. (1), który w latach 1968-1996 pracował jako monter przy obsłudze urządzeń parociągu, ciągów ciepłowniczych oraz kotłowni.

W związku ze zmianami własnościowymi na zasadzie art. 23⁽¹⁾k.p. od dnia

1 grudnia 1992 r. wnioskodawca został pracownikiem spółki – Zakłady (...) Sp. z o.o., zachowując stanowisko hydraulika w Rozdzielni Pary.

Z dniem 31 października 1999 r. rozwiązano z wnioskodawcą umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy. Natomiast w dniu 1 listopada 1999 r. Syndyk Masy Upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w J. w upadłości zatrudnił wnioskodawcę na czas określony do 30 czerwca 2000 r. na stanowisku portiera-hydraulika.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca nie otrzymał świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Adnotacja o takim zatrudnieniu została zawarta jedynie w pkt 8 świadectwa pracy z dnia 29 października 1999 r.

Dowód: 1. Akta organu rentowe (kapitałowe):

- świadectwa pracy z dn. 6.12.1971 r., 8.09.1979 r., 23.04.1980 r., 31.10.1980 r. i 29.10.1999 r.

2. akta osobowe z Zakładów (...):

- umowa o pracę z dn. 17.08.1972 r. i 16.01.1981 r. oraz 1.11.1999 r.
- angaże za lata 1972-1979 i 1981-2000,
- powierzenie nadzoru nad kotłownią z sezonie grzewczym (...) i (...),

3. zeznania świadków:

- R. P. (nagranie rozprawy - 10 min),
- S. G. (nagranie rozprawy - 22 min.),

4. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy - 35 min.).

Sąd ustalił też, że wnioskodawca L. D. od 1 lutego 2002 r. pobiera zasiłek przedemerytalny.

Dowód: 1. Akta organu rentowe (emerytalne):

- Kwestionariusz dot. okresów składkowych i nieskładkowych z dn. 5.06.2013 r.

2. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy - 35 min.).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego. W szczególności Sąd uwzględnił świadectwo pracy wnioskodawcy z dnia 29 października 1999 r. na ustalenie okresu jego zatrudnienia. Na podstawie zebranych dokumentów Sąd stwierdził też w jakim charakterze wnioskodawca pracował.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków: R. P. (1)

i S. G. (1) - pracowników również zatrudnionych w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J., a następnie w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J. w latach 1961-2002. Świadczyli ci dokładnie opisali strukturę zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie, wskazali, jakie prace wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy.

Odnosząc się do pkt 8 świadectwa pracy z dnia 29 października 1999 r. Sąd przyjął, że dokument ten, mimo pewnych niedokładności, odzwierciedla prawdziwe informacje, które potwierdzili świadkowie oraz wnioskodawca.

Ponadto z treści § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego

1983 r. nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy (czy też przechowawcy jego dokumentów) w przedmiocie wykazania, na podstawie posiadanej dokumentacji, okresów pracy w szczególnych warunkach, miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Jak wynika z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy oraz zeznań świadków R. P. i S. G., jak i zeznań wnioskodawcy od stycznia 1981 r. pracował on wyłącznie jako monter wszelkich urządzeń ciepłowniczych tj. jako monter parociągu i aparatury służącej do przesyłu pary technologicznej. W rezultacie zebrana przez Sąd dokumentacja dopiero wraz z zeznaniami świadków oraz zeznaniami wnioskodawcy potwierdza okres i faktyczny charakter wykonywanej przez niego pracy.

Wszystkie zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 2013 r. - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub

wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca L. D. dopiero w trakcie postępowania odwoławczego osiągnął wiek emerytalny – 60 lat ukończył w dniu (...) Natomiast występując z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie przystąpił do OFE.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym sporny okazał się charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J., a następnie w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J., gdzie pracował jako monter urządzeń parociągu.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji

w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje na uwzględnienie. Sąd przyjął bowiem, że wnioskodawca w okresie od 16 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w J., a następnie w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J. i w całym tym okresie była to praca w warunkach szczególnych na stanowisku montera urządzeń ciepłowniczych, w tym montera parociągu.

W wykazie stanowisk (A) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach w Dziale II wymieniono ogólnie prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Sąd przyjął, że treść świadectwa pracy wnioskodawcy z dnia 29 października 1999 r. wraz z zeznaniami świadków

i wnioskodawcy jednoznacznie wskazują, że pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter parociągu i innych urządzeń oraz aparatury do przesyłu pary służącej do produkcji oraz celów grzewczych tj. przy przesyłaniu energii ciepłej oraz przy remoncie i eksploatacji urządzeń ciepłych.

Posiłkowo można też odwołać się do Zarządzeniu Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, uprawniających do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

W wykazie B Dział II, poz. 1 pkt 12 tych resortowych przepisów określono szczegółowo stanowisko pracy przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. - monter urządzeń ciepłowniczych.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np.

z dokumentów - wystarczają dowody np. z zeznań świadków i stron. W rozpoznawanej sprawie istotne okazały się zarówno dokumenty zawarte w aktach osobowych wnioskodawcy, jak i zeznania świadków, którzy pracowali równocześnie

z wnioskodawcą. Charakter Zakładów, w których pracował wnioskodawca, treść angaży, jakie otrzymywał przez cały okres zatrudnienia i rodzaj powierzonych mu dodatkowych obowiązków – nadzór w kotłowni jednoznacznie wskazują, że pracował on wyłącznie przy urządzeniach ciepłowniczych. Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, który pracował w warunkach szczególnych jako monter urządzeń ciepłowniczych przez 17 lat.

Tym samym rozstrzygając kwestię charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, Sąd przyjął, że wykazał on ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury począwszy od dnia 6 lipca 2013 r. tj. dnia powstania prawa do świadczenia, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz ponowna ocena dokumentów) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.